

Извјештај о квалитету за
СТАТИСТИКУ БИЉНЕ
ПРОИЗВОДЊЕ, 2014.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2015.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	5
1.1. Намјена и периодика спровођења истраживања	5
1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција	5
1.3. Јединица посматрања	5
1.4. Прикупљање података	5
1.5. Обухват	5
1.6. Дефиниције	5
1.7. Обрада података	7
1.8. Објављивање резултата	7
1.9. Кључне варијабле	7
1.10. Кључне статистике	8
1.11. Упитник	8
1.12. Прилози	9
1.12.1. Упутства за попуњавање образаца	9
1.12.2. Методолошка објашњења	9
1.13. Контакт информације	9
2. Релевантност	9
2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака	10
3. Тачност	10
3.1. Грешке узорковања	10
3.2. Неузорачке грешке	10
3.2.1. Грешке обухвата	10
<i>Грешке обухвата се углавном односе на прекомјеран обухват услед неактивности јединица посматрања (нису почеле или су престале са радом током посматраног периода) или промјене њихове главне дјелатности. ....</i>	<i>10</i>
3.2.2. Грешке мјерења	10
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	10
3.2.2.2. Разлози за појаву грешака мјерења	11
3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења	11
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – стопа едитовања/уређивања података	11
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	11
3.2.3. Грешке неодговора	11
3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодговора	11
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле	12
3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора	12
3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора	12
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података	12
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти	12
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије	12
4. Правовременост и тачност објављивања података	12
4.1. Правовременост објављивања годишњих података	12
4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата	12
4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата	13
4.2. Тачност објављивања података	13
4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објављивања	13
4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објављивања	14
5. Доступност и јасноћа	14
5.1. Доступност	14
5.1.1. Канали дисеминације	14
5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације	14
5.1.3. Начини дисеминације	15
5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације	15
5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података	15

5.2. Јасноћа	15
5.2.1. Штампане публикације и објављивање не интернету	15
5.2.1.1. Дисеминирани резултати	15
5.2.1.2. Ниво (деталност) дисеминације	16
5.2.1.3. Метаподаци	16
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	16
5.2.1.5. Показатељи квалитета и учинка – стопа комплетности метаподатака	16
6. Упоредивост и усклађеност.....	16
6.1. Временска упоредивост	16
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија	16
6.1.2. Прекиди у временским серијама	16
6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост	16
6.2. Географска упоредивост	17
6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система	17
6.3. Десезонирање	17
6.4. Усклађеност између претходних и коначних података	17
6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања	17
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета.....	17
8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника	17
8.1. Класификација и разумијевање корисника	17
8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника	17
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника	17
8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника	17
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	18
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику	18
9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама	18
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	18
9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/извјештајних јединица у часовима и/или финансијским показатељима	18
9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености	18
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	18
10.1. Повјерљивост	18
10.2. Транспарентност	18
10.3. Заштита	18
11. Закључак	19

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика спровођења истраживања

Сврха статистичких активности које се проводе у оквиру Статистике биљне производње јесте да се обезбиједи подаци о површинама и приносима пољопривредних култура. Методолошке основе Статистике биљне производње усклађене су са регулативом (ЕС) број 543/2009, (изузев дијела који се односи на површину екстензивних воћњака).

Републички завод за статистику Републике Српске прикупља податке о површинама и приносима пољопривредних култура од 1996. године. Подаци се прикупљају на годишњем нивоу кроз сљедеће извјештаје:

- Извјештај о засијаним површинама у јесењој сјетви ПО-21;
- Извјештај о површинама по катастарским општинама ПО-22 пом;
- Извјештај о површинама и засадима на крају прољетне сјетве ПО-22;
- Извјештај о оствареним приносима раних усјева и воћа и очекиваним приносима важнијих касних усјева ПО-32;
- Извјештај о оствареним приносима касних усјева, воћа и винограда ПО-33;
- Извјештај о оствареним приносима јужног воћа и маслина ПО-34.

1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција

Статистичке активности у области Статистике биљне производње спроводе се на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017. година и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

1.3. Јединица посматрања

Јединице посматрања у оквиру Статистике биљне производње јесу сви пословни субјекти и њихови организациони дијелови који се баве биљном производњом као и јединице локалне самоуправе.

1.4. Прикупљање података

Годишњи подаци о укупној биљној производњи се прикупљају извјештајном методом од процјенитеља јединица локалне самоуправе (за породична пољопривредна газдинства лоцирана на датој територији) и од пословних субјекта који се баве биљном производњом. Подаци се прикупљају путем статистичких извјештаја ПО-21, ПО-22, ПО-32, ПО-33, ПО-34. Извјештајне јединице су дужне да попуњене извјештаје доставе подручним јединицама Републичког завода за статистику у роковима прописаним важећим Планом рада.

1.5. Обухват

Све активности у оквиру Статистике биљне производње се реализују на пуном обухвату јединица посматрања. Тако сви годишњи извјештаји о прикупљању података за биљну производњу обухватају све пословне субјекте регистроване на територији Републике Српске као и процјене процјенитеља јединице локалне самоуправе за сва пољопривредна породична газдинства која се баве биљном производњом.

1.6. Дефиниције

Дефиниције које се користе у оквиру редовних статистичких активности из области Статистике биљне производње су усклађене са регулативом (ЕС) број 543/2009. Неке од важнијих дефиниција су:

- **Пољопривредне површине** – земљишне површине које се користе за пољопривредну производњу. Пољопривредну површину чине: оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и баре.
- **Оранице и баште (њиве)** – земљишне површине на којима се обавља ратарска производња. На њима се по утврђеном реду (плодореду) сију ратарски усјеви: жита, индустријско биље, повртно биље и крмно биље. У ораничне површине се урачунавају и површине које су "ради одмора" остале необрађене: зелени угар или црни угар, залежаји, парлози и прелози. Осим тога, ораницама се сматрају и површине под лозним и воћним расадницима, као и дјетелишта и луцеришта.
- **Засијане површине** – површине које су обрађене и засијане неким усјевом.
- **Воћњаци** – површине на којима су засађена воћна стабла у везаном узгоју са размацима уобичајним за садњу одређене врсте воћа.
- **Родна стабла воћа** - стабла која су, према својој физиолошкој зрелости, способна да под нормалним условима за вегетацију заметну плод, без обзира на то да ли су у односној години родила или не.
- **Виногради** – површине на којима су засађени чокоти винове лозе у везаном узгоју.
- **Родни чокоти воћа** - стабла која су према својој физиолошкој зрелости способна да под нормалним условима за вегетацију заметну плод, без обзира на то да ли су у односној години родила или не.
- **Ливаде** – површине обрасле травом које се низ година редовно косе ради добијања сијена. Заједно се исказују површине природних и засијаних ливада (вјештачке ливаде).
- **Пашњаци** – површине на којима расте трава, трње, грмље и сл. и који искључиво служе за испашу стоке.
- **Рибњаци** – површине на којима се налазе природна или изграђена узгајалишта риба.
- **Трстици и баре** – мочварна земљишта која се налазе најчешће уз ријеку, обрасла трском, травом и разним барским биљем.
- **Угари** – су површине ораница које се за одређено вријеме (најмање годину дана) не користе за пољопривредну производњу, већ се остављају на „одмору“.
- **Шумско земљиште** – површине обрасле шумом, шикаре и макије.
- **Неплодно земљиште** – површине на којима се не обавља биљна производња. У ову категорију улазе површине под кућама, двориштима, грађевинским плацевима, фабрикама, друмови, улице, жељезничке пруге, сви водотоци, крш и сл.
- **Озими усјеви** – сматрају се они усјеви који се сију у јесен, презимљују, а дају род у наредној години.
- **Жита** – обухватају пшеница, раж, јечам, зоб, кукуруз, просо, хељда и остала жита (смјеше за исхрану људи и стоке).
- **Индустријско биље** – обухвата лан, конопља, памук, шећерна репа, цикорија, хмељ, индустријска паприка, сунцокрет, уљана репица, соја, мак, дуван, сирак, љековито и ароматично биље (камилица, кадуља, питома нана, лаванда, босиљак...).
- **Сточно крмно биље** – дјетелина луцерка, грахорица сточни грашак, мјешавина махуњача и жита, мухар, кукуруз за крму, сточна репа, мјешавина трава и махуњача и остало крмно биље (лупина, еспарзета...).
- **Међуусјевима** – се сматрају споредни усјеви који се сију између редова главних усјева.
- **Подусјеви** – се усијавају у главни усјев који им служи као заштита. Сјетва и жетва тих усјева обављају се одвојено.
- **Површине старог узгоја дјетелине и луцерке** – подразумевају се површине које су засијане истим усјевима у ранијим сјетвама.
- **Очекивани принос** – добија се рачунским путем тако што се жетвена површина помножи просјечним приносом по јединици површине.
- **Пожњевена површина** – површина са које је усјев пожњевен и убран принос.
- **Принос по јединици површине (просјечан принос)** – добија се дијелењем укупне производње неког усјева са пожњевеном површином.
- **Остварени укупни принос** – количина рода којом се располаже по завршетку жетве, односно представља принос усјева који је исказан као амбарски принос нормалне влажности по одбитку свих губитака приликом жетве (бербе), транспорта и вршидбе.
- **Принос по родном стаблу (просјечан принос)** – добија се дијелењем укупног приноса са бројем родних стабала.
- **Остварени принос воћа** – принос зрелих плодова, (урачунавају се и отпали зрели плодови уколико су употребљени за људску и сточну исхрану или су употребљени за прераду).

- **Родни чокоти** – чокоти који су, према својој физиолошкој зрелости, способни да под нормалним условима за вегетацију заметну плод, без обзира на то да ли су у односној години родили или не.
- **Принос по родном чокоту (просјечан принос)** – добија се дијељењем укупног приноса са бројем родних чокота.
- **Остварени принос грозђа** – принос зрелих плодова, свих родних чокота.
- **Прерада воћа и грозђа** – подразумева се прерада било из властите производње или из набављеног односно купљеног воћа и грозђа. Главни производи домаће прераде су суво воће, воћни сокови, сирупи, пекмези, џемови, ракија, а од грозђа вино и ракија комовица.
- **Мека ракија** – подразумева се ракија јачине до 12 гради.
- **Љута ракија** – ракија јачине преко 12 гради.
- **Воћни сок** – подразумева се сок добијен цијеђењем воћа, с додатком шећера или без њега који није подвргнут алкохолном врењу.
- **Вино** – под вином се подразумева производ добијен алкохолним врењем шире или кљука од грозђа, племените винове лозе и хибрида.
- **Комовица** – ракија добијена печењем превреле комине, после пресовања грозђа.

1.7. Обрада података

Обрада података Статистике биљне производње организована је у централни Републичког завода за статистику, у Одјељењу производних статистика.

Подаци о биљној производњи (површина, просјечан принос по култури, пожета површина и укупан принос) се на нивоу јединице посматрања, која је уједно и извјештајна јединица, (јединица локалне самоуправе и пословни субјекти) пореде са подацима из претходног периода. Код производње воћа прати се број стабала, просјечан и укупан принос. Апликација за унос података нема механизам контроле прикупљених података него се контрола врши логичким путем, анализом просјечних приноса као и поређењем са подацима из претходних година. Овакав начин рада тржи доста времена приликом уноса али обезбјеђује анализу података и благовремену реакцију у случају уочавања нелогичности. У случају појаве нелогичности провјере се врше телефонским контактима са извјештајним јединицама.

1.8. Објављивање резултата

Резултати годишњих статистичких активности Статистике биљне производње се публикују као коначни подаци (без претходних података) за ниво Републике Српске.

Подаци о биљној производњи се публикују, у складу са Календаром публикација Завода, у оквиру годишњих статистичких саопштења „Засијане површине у јесењој сјетви“, „Површине и засади на крају прољетне сјетве“, „Остварени приноси раних усјева и воћа“, „Принос касних усјева, воћа и винограда“, „Остварени приноси јужног воћа и маслина“. Подаци се, такође, објављују и у оквиру публикација Статистички годишњак, "Ово је Република Српска" и тематског билтена „Пољопривреда“.

Све поменуте публикације су доступне у штампаном и електронском облику на званичној интернет страници Завода.

Подаци Статистике биљне производње за ниво Републике Српске се редовно достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине (БХАС), која је надлежна за агрегирање достављених података за ниво БиХ и извјештавање статистичке канцеларије ЕУ, Еуростат-а.

1.9. Кључне варијабле

Кључне варијабле Статистике биљне производње су:

- Површине засијане у јесењој сјетви;
- Површине засијане у прољетној сјетви;
- Остварени приноси раних усјева и воћа;

- Остварени приноси касних усјева, воћа и винограда;
- Остварени приноси јужног воћа и маслина.

1.10. Кључне статистике

У контексту Статистике биљне производње може се говорити о следећим кључним статистикама:

- Површинама које се односе на засијане културе по јединицама локалне самоуправе;
- Пажљивене површине са просјечним приносом по јединици површине;
- Принос међуусјева, подусјева, накнадних и пострних усјева;
- Укупни број, просјечни и укупни принос воћних стабала;
- Број стабала јужног воћа, просјечан и укупан принос стабала јужног воћа;
- Укупни број, просјечни и укупни принос чокота винове лозе.

1.11. Упитник

За прикупљање података у оквиру Статистике биљне производње користи се пет различитих упитника:

- „Извјештај о засијаним површинама у јесењој сјетви – стање 15. децембра“ обезбјеђује податке о површини озимих култура. - Упитник је доступан на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_21a.pdf

- „Извјештај о површинама и засадима на крају прољетне сјетве – стање 31. маја“ обезбјеђује податке о површини обрађеног земљишта у прољеће. Прикупљени подаци представљају збир обрађених површина које су засијане у јесен предходне године са површинама које су засијане у прољеће текуће године. Упитник је доступан на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_22a.pdf

- „Извјештај о оствареним приносима раних усјева и воћа и очекиваним приносима важнијих касних усјева – стање 15. августа. Упитник је доступан на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_32a.pdf

- „Извјештај о оствареним приносима касних усјева, воћа и винограда – стање 10. новембра“. Упитник је доступан на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_33a.pdf

- „Извјештај о приносима јужног воћа и маслина“. Упитник је доступан на званичној интернет страници завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_34a.pdf

1.12. Прилози

1.12.1. Упутства за попуњавање образаца

Свим извјештајним јединицама се заједно са обрасцима за провођење статистичких активности доставља и одговарајуће упутство за попуњавање обрасца које се налази на самом обрасцу.

1.12.2. Методолошка објашњења

Методолошка објашњења за годишње статистичке активности Статистике биљне производње су, такође, доступна на званичној интернет страници Завода:

<http://www.rzs.rs.ba/front/category/13/184/?&add=None>

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/ProlecnaSetva.pdf>

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/RaniUsevi.pdf>

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/JesenjaSetva.pdf>

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/KasniUseviIVoce.pdf>

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/JuznoVocelMasline.pdf>

1.13. Контакт информације

Назив и адреса одговорне институције

Назив институције: Републички завод за статистику Републике Српске

Адреса институције: Вељка Млађеновића 12д, 78 000 Бања Лука, Република Српска, БиХ

Контакт лице (име, презиме и контакт подаци)

Име и презиме одговорног лица: Бранислав Гојковић

Телефон: +387 51 332 757

Факс: +387 51 332 750

Е - mail: branislav.gojkovic@rzs.rs.ba

Остале институције укључене у процес прикупљања података

Остале институције нису укључене у процес прикупљања података из области Статистике биљне производње.

2. Релевантност

Статистика биљне производње заснована је на методолошким основама и дефиницијама које су успађене са регулативом (ЕС) бр. 543/2009 и обезбјеђује:

- Годишње податке о засијаним површинама у прољеће као и ране процјене приноса важнијих раних усјева;
- Годишње податке о приносу раних усјева и воћа као и очекиване приноса важнијих касних усјева;
- Годишње податке о приносу касних усјева, воћа и винограда;
- Годишње податке о јесењој сјетви;
- Годишње податке о приносу јужног воћа и маслина.

Подаци Статистике биљне производње за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије ЕУ, Еуростат-а.

Осим за потребе извјештавања Еуростат-а, подаци Статистике биљне производње користе се и за потребе Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, пољопривредних факултета, Института за економику пољопривреде, локалних заједница, индивидуалних истраживача, Статистике националних рачуна, Статистике економских рачуна за пољопривреду итд.

2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака

Није предмет посебних анализа у оквиру Статистике биљне производње.

3. Тачност

3.1. Грешке узорковања

Будући да се постојеће статистичке активности у области Статистике биљне производње заснивају на пуном обухвату јединица посматрања, грешке узорковања нису релевантне.

3.2. Неузорачке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

Према регулативи Европске Комисије бр. 543/2009 неопходно је обезбиједити сет годишњих података о обрађеним и пожњевеним површинама, површинама под усјевима и приносима различитих култура или група усјева који се узгајају кориштењем пољопривредне површине као и податке о укупном и просјечном приносу воћа. Поменути подаци добијају се путем годишњих извјештаја који редовно достављају све јединице на територији Републике Српске. Адресар пословних субјеката се формира и годишње ажурира на основу Статистичког пословног регистра.

Грешке обухвата се углавном односе на прекомјеран обухват услед неактивности јединица посматрања (нису почеле или су престале са радом током посматраног периода) или промјене њихове главне дјелатности.

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Будући да апликације за унос података немају механизам контроле прикупљених података, врши се визуелна контрола података и поређење са подацима за предходни период. Прати се конзистентност између података исте и података других статистичких активности (засијано – пожето, пожето – принос,

просјечан принос и сл.), као и усклађеност прикупљених података са доступним административним подацима (Агенција за плаћање у пољопривреди), у посматраном или претходном периоду.

3.2.2.2. Разлози за појаву грешака мјерења

Најчешћи разлози за појаву грешака мјерења су:

- Неразумијевање методологије од стране извјештајних јединица;
- Случајне грешке приликом уписивања података у извјештај (образац);
- Уписивање податка у погрешној мјерној јединици;
- Незаинтересованост извјештајне јединице.

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

Лице задужено за методолошку подршку истраживању је задужено за отклањање грешака. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику, података из претходног периода, података из осталих статистичких активности, или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке. У случају појаве системске грешке корекција се врши у сарадњи са извјештајном јединицом, користећи податке из других статистичких истраживања, поредећи са подацима из претходних година и са подацима из административних извора.

3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – стопа едитовања/уређивања података

Није предмет посебних анализа у оквиру Статистике биљне производње.

3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најзначајнији инструменти за смањење појаве грешака приликом попуњавања извјештаја јесу упутства за попуњавање извјештаја. Упутство се шелје уз образац или је саставни дио образаца и детаљно описује начин попуњавања извјештаја. Од великог значаја јесте и контактирање извјештајних јединица од стране методолога у циљу тумачења методолошких објашњења директно и указивања на најчешће грешке које се праве приликом попуњавања извјештаја.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодговора

Током посматране 2014. године није забиљежен неодговор ни једне од јединица посматрања у оквиру годишњих статистичких активности Статистике биљне производње.

Табела 1. Стопа неодговора током 2014. године

НАЗИВ СТАТИСТИЧКОГ ИСТРАЖИВАЊА	БРОЈ ЈЕДИНИЦА ПОСМАТРАЊА	БРОЈ НЕОДГОВОРА	СТОПА НЕОДГОВОРА
Извјештај о површинама и засадима на крају прољетне сјетве ПО-22	242	0	0%
Извјештај о остварени приноси раних усјева и воћа и очекиваним приносима важнијих касних усјева ПО-32	137	0	0%
Извјештај о оствареним приносима касних усјева, воћа и винограда ПО-33	193	0	0%
Извјештај о засијаним површинама у јесењој сјетви ПО-21	242	0	0%
Извјештај о остарени приноси јужног воћа и маслина ПО-34	7	0	0%

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле

Неодговор за поједине варијабле јавља се веома ријетко и често га није могуће уочити. Углавном су то случајеви када извјештајна јединица не прикаже све културе које производи јединица посматрања.

Тренутно не постоји тачна евиденција о броју исправки у фази уређивања података.

3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора

У случају да недостаје комплетан извјештај или само поједини подаци, успоставља се контакт са извјештајном јединицом и уз њену помоћ по потреби се попуњава комплетан извјештај или недостајуће вриједности.

Изузетно у случају неодговора јединице посматрања за комплетан извјештај или само за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података из административних извора, временских серија (подаци за претходне периоде) или података из других статистичких области. Кроз апликацију за унос није ријешена процедура за евиденцију импутираних података.

3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора најчешће се користе сљедећи поступци:

- Вишеструко контактирање извјештајне јединице (у случају спријечености);
- Флексибилност рокова достављања извјештаја (могућност помијерања рокова достављања података);
- Комбиновање више различитих начина прикупљања података (телефон, електронска пошта);
- Писање прецизнијих методолошких објашњења, која се односе на одређено питање (варијаблу).

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података

Тренутно не постоји тачна евиденција о броју импутираних података.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти

Није било грешака, односно важећа методологија је коректно примијењена. У саопштење за јавност није укључен погрешан податак.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије

Није планирана и није спроведена ревизија.

4. Правовременост и тачност објављивања података

4.1. Правовременост објављивања годишњих података

Правовременост објављивања података представља интервал између посматраног периода на који се податак односи и датума објављивања.

4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата

Резултати свих статистичких активности у оквиру Статистике биљне производње, се објављују у форми коначних података, без објављивања претходних података.

Табела 2. Правовременост објављивања података

Назив истраживања	Извјештај о засијаним површинама у јесењој сјетви	Извјештај о површинама и засадима на крају прољетне сјетве	Извјештај о оствареним проносима раних усјева и воћа и очекиваним проносима важнијих касних усјева	Извјештај о оствареним проносима касних усјева, воћа и винограда	Извјештај о приносу јужног воћа и маслина
Период посматрања	15.12.	31.5.	15.8.	10.11.	15.1.
Датум објављивања	25.1.	15.07.	30.09.	25.12.	5.02.
Интервал објављивања (дана)	41	45	45	45	21

4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата

Претходни резултати су уједно и коначни.

Годишњи подаци о засијаним површинама у јесењој сјетви, објављују се као коначни подаци 41 дана послје истека посматраног периода (табела 2).

Годишњи подаци о површинама и засадима на крају прољетне сјетве, оствареним проносима раних усјева и воћа и очекиваним проносима важнијих касних усјева као и остварени проноси касних усјева, воћа и винограда објављују се као коначни подаци 45 дана послје истека посматраног периода (табела 2).

Годишњи подаци о оствареним проносима јужног воћа и маслина се објављују као коначни подаци 21 дан послје истека посматраног периода (табела 2).

4.2. Тачност објављивања података

Тачност објављивања података представља интервал између стварног и најављеног датума објављивања података који је утврђен Календаром публикација.

4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објављивања

Годишњи подаци о површинама, засијаним и пожетим културама као и проносима различитих култура се објављују као коначни подаци послје истека периода посматрања (табела 3).

Табела 3. Тачност објављивања података

Назив истраживања	Извјештај о засијаним површинама у јесењој сјетви	Извјештај о површинама и засадима на крају прољетне сјетве	Извјештај о оствареним проносима раних усјева и воћа и очекиваним проносима важнијих касних усјева	Извјештај о оствареним проносима касних усјева, воћа и винограда	Извјештај о приносу јужног воћа и маслина
Најављени датуми објављивања података	25.1.	15.07.	30.09.	25.12.	5.02.
Стварни датум објављивања података	25.1.	15.07.	30.09.	25.12.	5.02.
Интервал од најављеног до стварног датума објављивања	0	0	0	0	0

4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правремености и тачности објављивања

Није било кашњења, односно подаци су објављени у предвиђеним роковима.

5. Доступност и јасноћа

5.1. Доступност

Корисници статистичких података могу лако и једноставно доћи до података Статистике биљне производње јер се објављују на интернет страници Завода и у штампаним публикацијама (Статистичко саопштење, Статистички годишњак и публикација „Ово је Република Српска“).

5.1.1. Канали дисеминације

При објављивању резултата Статистике биљне производње у 2014. години коришћени су следећи канали дисеминације:

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	НЕ
4	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
6	Тематски билтен	ДА
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	ДА
9	Статистички заштићени микроподаци	НЕ

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације

Стопа коришћених канала дисеминације резултата Статистике биљне производње је 55,6% (5/9X100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата Статистике биљне производње у 2014. години коришћени су сљедећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница Завода	ДА
2	Интернет странице осталих институција	НЕ
3	Интернет странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	ДА
5	Телефонско посредовање	ДА
6	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
8	Статистички годишњак	ДА
9	„Ово је Република Српска“	ДА
10	Саопштење	ДА
11	Тематски билтен	ДА
12	Посебне публикације	ДА
13	Публикације Еуростата	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (OECD, IMF)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	ДА
16	Базе, доступне спољним корисницима	ДА

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације

Стопа коришћених начина дисеминације је 62,5% (10/16X100).

5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података

On-line база података је у фази израде.

5.2. Јасноћа

Заједно са подацима у публикацијама су доступна и методолошка објашњења и дефиниције основних индикатора и појмова.

5.2.1. Штампане публикације и објављивање не интернету

Годишња саопштења:

- Засијане површине у јесењој сјетви ПО-21 - коначни резултати;
- Површине и засади на крају прољетне сјетве ПО-22 - коначни резултати;
- Остварени приноси раних усјева и воћа ПО-32 - коначни резултати;
- Касни усјеви, воће и виногради ПО-33 - коначни резултати;
- Отварени приноси јужног воћа и маслина ПО-34 - коначни резултати.

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

Резултати за посматрану годину су представљени као апсолутне и релативне вриједности. Јединице мјере су: хектар (ha), килограм по хектару (kg/ha), тона (t). Такође се објављују индекси у односу на претходну годину. Резултати се публикују у облику табела и графикана.

5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације

Подаци о биљној производњи се публикују за ниво Републике Српске (саопштења и статистички билтен Пољопривреда) и ниво јединице локалне самоуправе (важније пољопривредне културе у Статистичком Годишњаку).

5.2.1.3. Метаподаци

У оквиру Метаподатака на званичној интернет страници Завода, су доступни основни појмови и дефиниције као и Методологија, у дијелу интернет странице која се односи на Статистику пољопривреде и рибарства. Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација - Статистички годишњак и тематски билтен „Пољопривреда“.

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

5.2.1.5. Показатељи квалитета и учинка – стопа комплетности метаподатака

Види тачку 5.2.1.3

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија

Упоредива серија података о биљној производњи, доступна је од 1996. године.

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Није било прекида годишњих временских серија.

6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост

Не постоје посебни фактори који могу утицати на упоредивост временских серија с обзиром да је испоштована препорука у вези са варијаблама које треба обезбиједити а које су дефинисане регулативом Европске комисије број 543/2009.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система

Расположиви подаци Статистике биљне производње су у потпуности упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система јер се статистичке активности реализују у складу са регулативом (ЕС) број 543/2009.

6.3. Десезонирање

Сезонско подешавање није потребно, јер се ради о истраживањима која се проводе у годишњој периодици.

6.4. Усклађеност између претходних и коначних података

Подаци Статистике биљне производње дисеминирају се само као коначни подаци.

6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања

Годишњи извјештаји биљне производње су једини извори података из поменуте области и нема референтног истраживања са којим би се вршило усклађивање.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Компромиси између излазних компоненти квалитета нису предмет посебних анализа.

8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника

8.1. Класификација и разумијевање корисника

Кључни корисници података биљне производње су: Влада Републике Српске Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство финансија, органи локалне самоуправе, Агенција за статистику БиХ, Привредна комора Републике Српске, ММФ, медији, Економски институт и друге образовне и истраживачке установе, индивидуални истраживачи итд.

Интерни корисник података биљне производње је Одјељење националних рачуна.

8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника

8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица

9.1. Трошкови Републичког завода за статистику

9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама

Није предмет посебних анализа.

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

Није предмет посебних анализа.

9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/извјештајних јединица у часовима и/или финансијским показатељима

Није предмет посебних анализа.

9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Коришћење нових технологија у циљу уштеде времена и финансијских средстава (електронска пошта) као и коришћење административних извора података.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“бр.49/06).

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином коришћења података из Статистике биљне производње. Уочене грешке у публикованим издањима се коригују. Кориговани подаци у оквиру публикација су јасно означени.

10.3. Заштита

Наведено у оквиру поглавља 8.1.

11. Закључак

У наредном периоду потребно је:

- Успоставити нову статистичку активност која ће обезбиједити податке о употреби средстава за заштиту биља као и ране процјене о засијаним површинама у прољеће;
- Публиковати расположиве податке о већем броју пољопривредних култура на нивоу јединица локалне самоуправе;
- Успоставити процедуре за рачунске и логичке контроле како би се смањила могућност случајне грешке при уносу;
- Успоставити *on-line* базу података и систем за евидентирање броја приступа бази, електронским билтенима и саопштењима.